

ulimum finem constituat, paratus ob eas legem Dei violare, atque adeo amicitiam Dei, curamque salutis omnino postonat, vel excludat, quod innare voluit Christus Matth. 6. ubi postquam dixisset: *Nemo potest duobus dominis servire; aut enim unum odio habebit, & alterum diligit, aut unum sustinebit, & alterum contemnet, statim subiunxit: Non potestis Deo servire, & mammona, ita scilicet ut in divitiis totum affectum, curam, spem, aut velut ulimum finem constituatis, sic enim Deo contempto, mammona pro Deo servietis; unde Apostolus ad Colosenses. 3. sic ad rem ait: *Avaritia est simulacrorum servitus, & jam Osee cap. 12. dixerat: Dives effectus sum, inveni Idolum mihi & Isaias cap. 2. Repletus effectus sum, inveni Idolum mihi & Isaias cap. 2. Repleta est terra argento, & auro, & repleta est terra Idolis, ad quae egregie alludens Innocentius III. lib. de vititate conditionis humane, sic ait: *Sicut Idolatra servit simulacro, sic avarus servit thesauro; nam ille cultum Idolatrie diligeret ampliat, & ille cumulum pecuniae libenter augmentat, ille cum diligentia colit simulacrum, & iste cum omni cura custodit thesaurum, ille spem ponit in Idolatria, & Idolo, & iste spem ponit in pecunia, & nummo, ille timet mutilare simulacrum, & iste timet minuire thesaurum. Et revera quod avarus Deum postonat divitiis, observat S. Augustin. in Psalm. 96. ubi avaro alloquens sic ait: *Nam multa jubet Christus, & non facis, jubet avaritiam, & facis: jubet Christum, ut veritas pauperem, & non facis; jubet avaritiam, ut fraudem facias, & hoc potius facis; Et idem lib. 2. de Civitate Dei cap. 25. dicit, quod avari frui volunt nummo, uti autem Deo; quoniam non nummum propter Deum impendunt, sed Deum propter nummum colunt.****

5 Circa proximum fit avaritia peccatum mortale, quando repugnat graviter charitati, vel Justitiae erga proximum, v. gr. immoderato habendi amore, aut injuste auferendo, aut retinendo rem alienam, aut duriter non succurrendo extremae, vel gravi proximi necessitati. Communis cum S. Thoma 2. 2. q. 118. art. 4. in corp. ubi explicans quomodo avaritia sit peccatum mortale, utpote Justitiae opposita in re gravi, dicit: *In quantum aliquis... acquirit pecuniam ultra debitum, aliena surripiendo, vel retinendo, & S. Eusebius super illa verba Matth. 25. Erurivi enim, & non deditis mihi manducare &c. ubi sic ait: *Intelligamus quantum damnationis est spoliare pauperem, quum summum crimen est non pavere. Circa seipsum peccat avarus, cum ratione sua avaritiae, non tantum avertit in alios, sed etiam in suammet personam, nec pro se utendo suis divitiis, vel facultatibus ad necessitatem, vel sufficientiam; unde egregie S. Petrus Chrysologus serm. 19. dicit: *Avarus nullius erit, nec suus erit; ita ut sibi negando etiam necessaria, reddat avarus suam vitam suum supplicium; ut observat Seneca lib. de consolatione ad Politi. 8. ibi: *Ejus vita supplicium est.****

7 Avaritia semper est lethalis, ubi opponitur Justitiae in re gravi. Communis cum S. Thom. loc. cit. supr. numer. 5. Aliquoties est etiam lethalis, licet non opponatur Justitiae; S. Thom. 2. 2. q. 118. art. 4. in corp. ubi sic expressè dicit: *Si in tantum... amor divitiarum crescat, quod preferatur charitati, ut scilicet propter amorem divitiarum aliquis non vereatur facere contra amorem Dei, & proximi, sic avaritia erit peccatum mortale. Et sic alii passim. Avaritia ubi opponitur soli liberalitati, est peccatum ex genere suo veniale, quia sic est mera illiberalitas, seu affectus nimis divitiarum in hoc consistens, quod licet quis ea superflue quærat, amet, possideat &c. non tamen earum amorem amoris divini præterat, & ideo opponitur paratus potius vel omnium divitiarum facturam facere, quam præceptum aliquod graviter obligans violare. Communis.*

10 Hinc colligitur, quod avaritia opponitur duplici virtuti, scilicet Justitiae, & liberalitati. Justitiae, auferendo, vel retinendo quod alienum est invito domino rationabiliter; liberalitati propter nimium, & immoderatum affectum ad res proprias. Justitia rectè definitur cum Ulpiano l. Justitia, ff. de Justitia & Jure, sic: *Justitia est constantis, & perpetua voluntas Jus suum unicuique*

tribuens, id est Justitia est virtus inclinans, & firmans voluntatem ad perpetuo tribuendum Jus suum unicuique. Est in re communis. Liberalitas est virtus inclinans voluntatem ad dispensanda bona in usus proprios, & alienos, juxta præscriptum rationis. Est in re communis. Prodigalitas econtra est vitium inclinans voluntatem ad dandum ultra mensuram ratione præscriptam. Est in re communis. Unde, ut vides, quanto est laudabilis liberalitas, tanto magis est damnable prodigalitas, quæ licet ex genere suo sit tantum peccatum veniale, potest tamen ab extrinseco fieri mortale, si nempe prodiga bonorum dilapidatio sit in causa, cur non possit prodigus debita solvere, familiam sustentare, sit inde aliis scandalo, aut gravi detrimento, & hujusmodi. Communis.

Avaritia septem habet filias, quæ recensentur & à S. Gregorio lib. 31. Moral. cap. 31. & à Divo Thoma 2. 2. q. 118. art. fin. & ab aliis communiter. Prima est *Duritia cordis*, nam est vitium à compassione pauperum avertens. Secundum est *Inquietudo mentis*, quæ est vitium ab ordinata quiete animum avertens. Tertia est *Violentia*, quæ est vitium animum inclinans ad inferendam vim pro rapiendo, vel injuste retinendo aliena. Quarta est *Fallacia*, quæ est vitium inclinans ad decipiendum verbis. Quinta est *Perjurium*, quod est vitium inclinans ad decipiendum verbis juratis, seu cum falso juramento. Sexta est *Fraus*, quæ est vitium inclinans ad decipiendum factis proximum nostrum quoad res. Septima est *Proditio*, quæ est vitium inclinans ad decipiendum proximum nostrum quod personas.

Pro avaritia fugienda possunt considerari sequentes sacrae scripturae textus Eccles. c. 2. sic ait Sapiens: *Detestatus sum omnem industriam meam... habiturus hereditatem post me, quem ignoro utrum sapiens, an stultus futurus sit; & dominabitur in laboribus meis, quibus desudavi, & sollicitus fui, & est quidquam tam vanum.* Ad Timoth. 6. dicitur: *Qui voluit divites fieri incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & desideria multa inuillia & nociva, quæ mergunt homines in interitum, & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas. Et Eccles. 10. habetur: *Avaro nihil est scelestius, nihil est iniquius, quam amare pecuniam, hic enim & animam suam tenalem habet. Ad Ephes. 5. sic scribit Apostolus: *Hoc enim scitote intelligentes, quod omnis avarus non habet hereditatem in regno Christi, & Dei. Matth. 19. sic dicit ipse Jesus Christus: *Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum celorum; facilius est camelum pro foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum celorum, & de facto, ut dicitur Luca 16. *Mortuus est dives, & sepultus est in inferno, & Matth. 25. sententia finalis reprobatorum assignatur his verbis: *Dircedite à me maledicti in ignem æternum, erurivi enim, & non deditis mihi manducare, nudus fui, & non cooperastis me &c. Refleçant queso divites avari, quod relinquunt alienis divitiis suas. Psalm. 48. num. 11. & sic, *Divitiam si affluant, nolint (nolite) cor apponere, Psalm. 61. num. 11. sed juxta monitum Salvatoris nostri Matth. 5. *Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, ubi erugo, & tinea demolitur, & ubi fures effodiunt, & furantur: thesaurizate autem vobis thesauros in celo, ubi nec erugo, neque tinea demolitur, & ubi fures non effodiunt, nec furantur, & ut alias innumeratas hujusmodi scripturas omittam, sit pro complemento grave, & serio reflectendum monitum D. Jacobi Apostoli in sua Epistola cap. 5. *Agite nunc divites in miseris, quæ advenient vobis.*********

Avarus est bursa principum, capserius latronum, rixa parentum, & sibilus hominum; S. Hieronymus apud Ursajam in miscellanea prima lit. A. n. 305.

(A doctrina antecedenti non differunt leg. 85. tit. 5. 25. tit. 20. p. 1. 4. tit. 3. & 8. tit. 28. p. 2. In quibus hoc crimen in omnibus, præcipue in Prælati, & Principibus quam foedissimum sit, demonstratur; perlegatur add. his. verb. *Judex, vers. Judices: & verb. Usura, per tot.*)

AU-

AUDITOR, AUDITORES.

SUMMARIUM.

- 1 Auditorium definitio, & multiplex generis, ad n. 3.
- 2 Auditor Camerae quam, & in quos, & in quibus habeat jurisdictionem, ad n. 51.
- 3 Auditores Rota quot sint; ad n. 55.
- 4 Cur vocentur hoc nomine.
- 5 Quamvis ostendantur eorum decisiones.
- 6 Eorum jurisdictione, & obligationes, ad n. 61.
- 7 An possint aliquid munus accipere, ad n. 64.
- 8 In quibus causis nequeant voium proferre, ad n. 68.
- 9 Eorum privilegia, ad n. 83.
- 10 Locum, & tempus, in quo congregentur, ad n. 86.
- 11 Examen ab illis subeundum.
- 12 Quando cesset eorum jurisdictione, ad n. 90.
- 13 Substantur supplementa Auditoris, ad n. 106.
- 14 Item additiones ex aliena manu.

AUDITORES, ut sic, sunt illi, quibus cura demandatur causam audiendi, & examinandi; cap. Super Questionum art. 27. §. Intentionis, de Offic. & potest. Jud. Delegati. Non tamen possunt causam definire, nisi delegatam habeant facultatem, Clement. Auditor, cap. 3. de Rescriptis. Auditorum genera licet sint multiplicia; nos tamen hio de duobus tantummodo, quibus principaliores, & universiores causæ competunt in Curia Romana, agemus, videlicet de Auditore Camerae, & de Auditoribus Rota.

Auditor Camerae habet jurisdictionem ordinariam, quæ per obitum Papæ non expirat, ut tenet Gloss. in Clementina, Ne Romani cap. 2. §. Et tamen proviso verb. Expiret, & expressè habetur in constit. Pii IV. incip. Ad eximiam §. 5. ibi: *Tua ordinaria auctoritate; & in alia simili Pauli V. incip. Eximiam §. 7. ubi repetuntur eadem verba; Tua ordinaria auctoritate; Et propterea, ut observat Fagnan. in cap. Cum olim de majorit. & obed. n. 71. in suis literis semper inscribitur, Camerae Apostolicæ generalis Auditor, Romanæ Curia Judex Ordinarius. Unde Auditor Camerae est Judex ordinarius appellationum à sententiis per ordinarios laicos, extra statum ecclesiasticum; Paul. V. in constit. incip. Eximiam fidelitatis §. 10. Potest procedere contra Episcopos non residentes usque ad sententiam definitivam exclusivè. Pius IV. in constit. incip. Cum tam Sacrosanctum, & Urbanus VIII. in constit. incip. Sancta Synodus. Immo Auditor Camerae habet generalem facultatem procedendi contra Episcopos in quibuscumque causis etiam gravioribus, eosque puniendi absque speciali commissione, & Signatura Papæ. Colligitur aperte ex constit. Gregorii XIV. impressa post practicam Salustii Tiberii in praxi §. 12. & ex alia Pauli V. incip. Eximiam fidelitatis §. 12. & 13. in quibus Auditor Camerae declarat Judex Ordinarius quorumcumque Prælatorum exemptorum, etiam episcopali, archiepiscopali, primatiali, vel majori dignitate ecclesiastica prædiorum, tam per accusationem, quàm denuntiationem, instigationem, & inquisitionem, in casu omnium, & singulorum, ac quorumcumque, & quantumcumque enormium criminum, delictorum, & excessuum tam in Urbe, quàm extra commissorum, nec non quoad penas contra culpabiles repositos juxta excessum exigentiam, devenire valeat. Dummodò tamen monitoria contra Episcopos ad comparandum personaliter non nisi prævia commissione manu Papæ signata decernat, ut expressè cavetur in citatis constitutionibus; & sic stat clarum, quod signatura Papæ non requiritur, nisi in casu illo speciali, cum monitoria decernuntur ad personaliter comparandum, ut etiam statuit Pius IV. constit. incip. De salute gregis §. 2. nam illa exceptio firmat regulam in contrarium in aliis casibus non exceptis. Leg. Nam quod liquide §. fin. ff. de pan. legat. (Leg. 13. 19. 46. tit. 9. p. 6. leg. 5. tit. 33. p. 7.)*

8 Nec refert quod dictæ constitutiones non derogent expressè Concilio Tridentino, quod session. 24. cap. 5. Ferrar. Biblioth. Tom. I.

sic præcisè statuit; "Causæ criminales graviores contra Episcopos, etiam hæresis, quod absit, quæ depositio, ne, aut privatione dignæ sunt, ab ipso tantum Summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod nisi ejusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam Curiam sit committenda, nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis à Beatissimo Patre eligendis. Hæc verbò commissio, & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata, nec unquam plus tribuat, quàm ut solam facti instructionem nungant, processumque conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem transmittant, reservata eidem Sanctissimo sententia definitiva." Non refert, inquam, quia nulla requiritur expressa derogatio Concilii Tridentini propter expressam preservationem auctoritatis Sedis Apostolicæ in cap. ultimo sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur & tenet Fagnan. in cap. Nulla n. 86. de concessione Præbend. Barb. in Conc. Trid. cap. 21. sess. 25. de reformat. sed sufficit, quod Pontifex statuatur, prout statuit in hoc casu, contrarium ejus, quod Concilium disponit, cum sola clausula generali: *Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ut declaravit S. Pius V. & sæpius censuit Sac. Cong. ejusdem Concilii interpres; ut testatur***

inquisitum de homicidio, stupro, adulterio, aliisque excessibus, ipsum condemnando per sententiam definitivam in penam extraordinariam relegationis in monasterium Nursia, suspensionisque ad divinis, & ab exercitio Jurisdictionis per triennium, ac deinde ad beneficium Sanctissimi, quae sententia fuit iudicata legitima a Congregatione pro revisione ejusdem deputata ab Innocentio X. & habita in aedibus Domini Fagnani die 10. Julii 1647. quae Congregatio re accurate discussa, & Archiepiscopo, ejusque Procuratoribus, & Advocatis saepius auditis, unanimi consensu censuit bene fuisse iudicatum per Auditorem Camerae; & ita referendum Sanctissimo, non obstantibus oppositionibus pro parte Archiepiscopi factis, quod non potuerat Auditor Camerae ad dictam penam extraordinariam procedere. Sic refert Fagnan. in cap. Petvenit, de testibus cogend. n. 30. Sic pariformiter contra alios Archiepiscopos, & Episcopos processit pluries Auditor Camerae, ut variis aliis constat exemplis. Anno enim 1642. cum solo Pontificis oraculo, & sine commissione processit contra Archiepiscopum Tranen. ad instantiam Fisci, & Capituli dictae cathedralis; Anno 1647. contra Episcopum Guardiae ad instantiam Fisci & D. Josephi della Rocca pro causa gravissima etiam sine Pontificis oraculo: Anno 1661. contra Archiepiscopum Beneventi: quae & alia exempla, quae possent conferri, fuerunt extracta ab officio dicti Auditoris Camerae, & deducta a Fisco in causa Sorana contra Reverendissimum Episcopum anno 1701. in cuius Soranzae causae commissione, facta Auditori Camerae, certo cognoscitur ejus radicalis potestas procedendi contra Episcopos, etiam sine speciali commissione, & signatura Pontificis ibi: "Et alias Tribunal R. P. A. C. ex facultatibus sibi indultis omnimodum valeret exercere jurisdictionem, tam contra praefatum R. P. Episcopum Soranum, quam contra ipsius qualitercumque complices; nihilominus ne in re adeo gravi ulla valeat excitari dubietas, & ulla opponi quovis tempore contra competentiam cavillatio &c." ex quibus quidem verbis patet, commissionem potius exarundanti, & ad removendas cavillationes fuisse impetratam, quam ex necessitate, excepta evocatione Episcopi extra diocesam ad personaliter comparandum flagrante inquisitione, & quoties videretur pro justitia implemento expedire, pro qua fuit necessaria signatura commissionis pro dispositione Conc. Trident. in sess. 13. cap. 6. expresse inhibentis, ne Episcopi citentur ad personaliter comparandum, & reservationem dictae facultatis expresse factam in jurisdictionibus dicitur Auditori Camerae a Gregorio XIV. & Paulo V. in citat. constitut. ibi: *Dummodo tamen monitoria contra Episcopos ad comparandum personaliter non nisi prae commissione manu Papae signata decernat.* Et ob dictam potissimum dispositionem, reservationem, & finem fuit Auditori Camerae expedita specialis commissio, ut recte observat Petra in const. 2. Leonis IX. sect. num. 62.

18 Cum Auditori Camerae non sit necessaria specialis commissio in scriptis ad procedendum contra Episcopos, nisi in casu transmissionis Monitorii ad personaliter comparandum, ut constat ex constitut. Pii IV. incip. De salute gregis §. 3. & S. Pii V. incip. Inter multiplices.

19 Auditor Camerae non potest cognoscere de causis ecclesiasticorum in prima instantia; nec monitoria decernere ad extrahendas partes a suis domiciliis. Aloys. Ricc. in praxi aurea resolut. 126. Barbosa de offic. & potest. Episcopi. part. 3. alleg. 81. num. 3. Gratian. discipul. forens. tom. 5. cap. 837. n. 15. & alii passim ex Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 20. cujus conciliaris decreti praecipua causa, & ratio fuit, ne partes extra suas provincias, (Vid. add. hisp. verb. Appellatio, & verb. Forum, in primo,) & decerent tot sumptibus, & incommoditatibus degere; & litigare cogentur, ut observant cit. Doctores; & sic expresse decrevit Sac. Congr. Immunitatis in Taurenen. 15. Mart. 1650. lib. 4. decr. Paul. pag. 101. his verbis: *Auditori Camerae annuente Sanctissimo injungitur, ut se abstinere a concessione inhibitionum in prima instantia. Nec potest cognoscere causas in beneficiis, etiam quoad iudicium mentionis inter beneficiatos, quia nullam habet jurisdictionem in materia beneficiis. Rota part. 5. recent. tom. 1. dec. 222. num. 24.*

dec. 264. n. 13. & part. 10. dec. 84. n. 9. dec. 99. n. 20. & part. 17. dec. 228. n. 4. Nec potest dare absolutionem a censuris ex causa violatae Immunitatis ecclesiasticae. Sac. Congr. Immun. in Roman. 4. Aug. 1626. Immo eadem Sac. Congr. approbante Sanctissimo, praecipit Auditori Camerae, ut revocet absolutionem concessam censuram ex causa violatae immunitatis, libertatis, & jurisdictionis ecclesiasticae, nec se ingerat in hujusmodi causis, in Rosanen. 25. Febr. 1638. lib. 3. decr. Paul. pag. 38. in Nullus Camusie 4. Jun. 1641. dict. lib. pag. 146. in Alatrina 27. Jan. 1643. dict. lib. pag. 194. in Neocast. 1. Febr. 1688. lib. decr. Mart. p. 417. Nec potest concedere inhibitiones, & absolutiones a censuris in causis praedictis, etiam cum reincidentia; In una Regni Neapolitani 27. Maji 1642. lib. 3. decr. pag. 176. Et desuper data fuerunt literae circulares omnibus Episcopis regni; ibid. & Melphiten. 22. Apr. 1673. lib. 1. decr. Ali. pag. 792. in Satrien. 17. & 24. Apr. 1694. lib. 1. decr. Vallem. p. 117. Ravellen. 30. Aug. 1698. l. 2. decr. Vallem. pag. 172. Et ideo Episcopi non debent attendere ejus inhibitiones, sed debent procedere ad ulteriora, ut saepius fuit resolutum ab eadem Sac. Congr. & praecipue in praefatis Melphit. Satrien. Revellen. & in Neapol. 29. Aug. 1671. Notarius Auditoris Camerae, qui absque facultate Sacrae Congreg. per sua acta expedierat absolutionem cum reincidentia in causa violatae Immunitatis, suspenditur ab exercitio sui muneris arbitrio Eminentissimi Praefecti. In una S. Agathe Gutthorum 8. Jun. 1700. lib. 2. decr. Vallem. pag. 294. Auditor Camerae in causis pendentibus in suo tribunali debet supersedere, si partes recurrant ad Sac. Congr. Immun. pro alicujus dubii declaratione, & illam exequi ex decreto emanato die 4. & 11. August. 1626. approbato & confirmato ab Urbano VIII. die 5. Septembr. 1626. & iterum cum approbatione Innocentii X. confirmato in Congregatione habita 27. Apr. 1650. Immo Auditor Camerae debet etiam suspendere in cognitione causae, donec ab Episcopo sit confectus processus, an confugitus gaudeat, nec ne Immun. In Interamnen. 4. Apr. 1656. l. 5. decr. Paul. p. 91.

Auditor Camerae est legitimus iudex obligationum Cameralium. Rota part. 3. recent. decr. 52. n. 1. Unde potest iudicare causas omnium Praetorum, Cardinalium, Regum & Imperatorum, & in proventibus, & aliis iuribus ecclesiarum. Potest procedere in omnibus causis criminalibus, civilibus, & mixtis in statu ecclesiae, & recipere causas appellationum omnium iudicum (exceptis causis Vicarii Papae, Senatoris, & Judicum Capitoli) & omnium Episcoporum, etiam extra statum ecclesiae. Potest procedere in causis omnium exemptorum, in causis camporum, & mercatorum, ac pensionum, quamvis solutio alibi facienda esset. Ex executor omnium litterarum apostolicarum, ubi quidem nullus alius est deputatus, solus, ac privatus; ubi vero deputati sunt alii, cumulative. Remissoris, & compulsoris dat. monitoria ad partes decernit, censuras promulgat, ac solus cognoscit de causis & litibus ortis vigore obligationis Cameralis. Pius IV. const. 33. incip. Ad Eximiae; Sac. Congr. Episc. & Regul. in Pistorien. 18. April. 1595. Et vigore suarum facultatum est executor obligationum Cameralium private quoad omnes. Rota part. 10. dec. 21. n. 1. & part. 13. dec. 242. n. 2. Intelligit tamen non posse Auditorem Camerae advocare causas obligationum Cameralis extra urbem introductas, sed solum motas in eadem urbe; in qua sola est iudex private quoad alia tribunalia, non autem extra, ubi habet tantum cumulativam jurisdictionem. Rota part. 13. dec. 123. n. 8. quia Bullae dictae privativam concedunt solum in primo casu, ut in constitut. Pii IV. §. 5. & alibi, & ita dixerunt Ridolph. in praxi part. 1. cap. 1. n. 4. & 114. Scaccia de iud. lib. 1. c. 22. num. 29. Zaech. de obligat. Camer. quart. 7. n. 48. Panimol. dec. 12. adnot. 1. num. 9. Petra in const. 2. Leonis IX. sect. 5. num. 5. Rota dec. 462. coram Buratto, ubi id firmatur ex verbis Bullae, & alii.

Auditor Camerae potest etiam in pluribus casibus procedere in causis Regularium. Primo in causis Regularium monasteriorum Episcopis subjectorum, prout sunt plures abbatiae, & monasteria in Germania, Belgio, &

Polonia in Congregationem non redacta, quae nulla ponitur prerogativa exemptionis, sed Episcopis diocesanis sunt subjecta, quemadmodum erant monasteria omnium de jure veteri. Cap. Si quis quibus, & c. Abbas caus. 18. q. c. cap. Qui vera in fin. caus. 16. q. 1. & 2. cap. cum dilectus 8. de Religiosis Dominibus. Nam si in eorum causis Ordinarius Episcopus pronuntiaverit, a tali sententia potest appellari, vel ad Metropolitanum, c. Licet in corrigendis, de offic. Ordinarii, vel ad Papam omnino medio, c. ad Metropolitanum caus. 2. q. 7. c. Ad Romanum 1. & 2. c. Si quis caus. 2. q. 6. & tunc potest procedere & inhibitiones concedere Auditor Camerae, qui est iudex ordinarius appellationum, quae a sententiis per quoscumque ordinarios latis, etiam extra statum ecclesiasticum ad Sedem Apostolicam interponuntur; Paulus V. in constit. incip. Eximia fidelitatis §. 19. Secundo in causis ordinariis, & telam iudicialium requirentibus, quae vertuntur inter diversas religiones, nam in praedictis causis una religio convenienda erit coram suo Conservatore, si illum habeat, alioquin coram loci Ordinario ad praescriptum constitutionis Gregorii XV. De exemptorum privilegiis; & Auditor Camerae erit iudex competens in causa appellationis ad Sedem Apostolicam interpositae a sententia per Conservatorem, vel Ordinarium lata; idem Paulus V. loc. cit. Tertio cum lis, & causa vertitur inter Regulares, & Seculares, sive Clericos, sive Laicos, si Regulares sint, conveniendus sunt coram suo Conservatore, vel Ordinario, ut dictum est in casu praecedenti; si vero sint Actores, & agant contra laicum, tenentur sequi forum Rei; c. Si Clericus Laicum de foro competentis, & tunc extra statum ecclesiasticum a sententia iudicis laici appellatur ad superiores Iudices laicos gradatim, ut in l. Imperatores, ff. de appell. non autem ad Curiam, seu Auditorium, ff. de in statu ecclesiastico potest appellari ad Sedem Apostolicam, ex citat. constit. Eximia fidelitatis §. 10. Si vero Reus sit Clericus, conveniendus erit coram Ordinario suo in prima instantia, juxta Trid. sess. 24. c. 20. & in secunda instantia appellari poterit, omisso medio, ad Papam; & in utroque casu appellationis ad Sedem Apostolicam interpositae Auditor Camerae est iudex competens; Paulus V. in eadem constit. §. 10. Quarto in causis Praetorum Regularium, qui generalibus capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent Ordinarios Visitatores Regulares, sed sub immediata Sede Apostolica protectione existunt, de quibus in Concilio Tridentino c. 8. sess. 25. de Regularibus. Has enim causas in prima instantia cognoscere possunt tam Legati, & Nuntii Apostolici, quam ipse Auditor Camerae tamquam iudex ordinarius exemptorum, ut dicta constit. Pauli V. §. 12. Et quamvis in hoc casu facultatem habeat private quoad omnes, ut ibi disponitur; tamen in his procedunt etiam Legati, & Nuntii ex speciali facultate, quam habent a Sede Apostolica; & ideo, cum inter istos, & Auditorem Camerae jurisdictionis sit cumulativa; est locus praeventioni, arg. cap. Proposuiti, de foro compet. cum concordant. de quibus ibi in glor. 1. & c. Cum sit generale 8. cum ibi notatis per Abbatem, & Doctores eod. tit. de foro competentis; & in monasteriis apponenda est clausula: *Quatenus lis non pendat, alioquin praesentes litterae minime suffragentur.* Quod si Legati, & Nuntii in causa praevenerint, ab eorum sententiis appellabitur ad Sedem Apostolicam, & in secunda instantia auditor Camerae erit iudex competens juxta suas facultates et concessas ab Innocentio VIII. constit. 7. incip. Apprime, & Pio IV. constitut. 33. incip. Ad eximiae; & ab eodem const. 56. incip. Inter Multiplices; a S. Pio V. constit. 113. incip. Inter illa, & a Paulo V. const. 28. incip. Eximia fidelitatis; & ab eodem const. 71. incip. Universi, tit. de Auditori Camerae. Quinto, cum agitur de debitis in Curia contractis, aut de salario, seu contractu in ipsa inito; nam Auditor Camerae potest citare, & monere ad satisfaciendum curiales ecclesiasticos seculares, vel regulares etiam ab ipsa curia absentes, pro quibusvis rebus, & pecuniarum summis ad instantiam quorumvis etiam absentium, ut clare constat ex citat. constit. Pauli V. incip. Eximia fidelitatis §. 10.

6 Sexto ubi agitur de executione litterarum apostolicarum, vel decretorum, seu declarationum Congregationum,

quia Auditor Camerae pro hujusmodi executione dat monitoria, etiam in causis, & negotiis Regularium ex cit. const. Pauli V. §. 14. & expedit, ut haec facultas ei conservetur, quia favorabilis est religionibus, quae hoc praesidio se timentur adversus eos, qui eorum privilegia convellere, aut laedere moliantur.

Non potest autem Auditor Camerae procedere in causa Regularium, in quibus agitur de disciplina, & morum correctione. Haec enim spectant ad Abbatem, etiam si monasterium esset Episcopo subjectum, cap. Corruptarii, caus. 24. q. 3. & c. Reprehensibilis 26. de appellat. In his enim Auditor Camerae nequit se ingerere, nedum in prima instantia; sed neque in gradu appellationis, quia in praedictis, nisi adsit gravis excessus (ut in c. De priore 31. de appell.) non datur appellatio; cit. c. Reprehensibilis 26. de appell.; ubi sic expresse habetur: "Ne subjecti contra disciplinam ecclesiasticam appellationis erumpant... Praecipue vero haec in Religiosis volumus observari, nisi Religiosi cum pro aliquo excessu fuerint corrigendi, contra irregularium Praelati sui, & Capituli disciplinam appellare praesumant, sed humiliter ac devote suscipiant, quod pro salute sua fuerit eisdem injunctum." & concordate. Ad nostram 3. de appell. Et hoc idem dicendum est de Nuntiis Apostolicis, quia non possunt amplius cognoscere in prima instantia de causis ad forum ecclesiasticum pertinentibus ex Conc. Trid. sess. 25. c. 20. Immo Regulares ad se recurrentes remittere debent suis superioribus; Sac. Congr. Episc. & Regul. in Florentina 30. Mart. 1594. in regesto fol. 93. & in una Venet. 4. Jun. 1602. in regesto fol. 74. & in una Dominicanorum 26. Jan. 1604. in regesto fol. 9. Neque potest Auditor Camerae se immiscere in prima instantia in causis Regularium ejusdem Ordinis, sive sint inter subditos & Capitulum, sive inter monasterium, & monasterium, sive inter provinciam, & provinciam, vel alias quomodolibet; sic resolutum fuit die 5. Jun. 1650. in Sacra Congregatione Cardinalium, & Praetorum super appellationibus, & inhibitionibus tribunalis Auditorii Camerae, & aliorum tribunalium Curiae Romanae a sanct. mem. Urbano VIII. deputata, & ab Innocentio X. renovata. Et in casibus, in quibus Auditor Camerae potest appellationes recipere a sententiis, gravaminibus Praetorum Regularium, fuit ab eadem Sacra Congregatione habita die 29. Jul. ejusd. an. 1650. decretum, ut inhibitiones minime decernat, nec Praefectus Signaturae Justitiae det commissiones, nisi prius citato Procuratore Ordinis. Haec ex Fagnano in c. De Priore 32. de appell. Qui de Auditore Camerae plura desiderat, revolvat attentam constitutionem septimae Innocentii VIII. incip. Apprime, trigesimam tertiam S. Pii IV. incip. Ad Eximiae, quinquagesimam sextam ejusdem incip. Inter multiplices, centesimam decimam tertiam S. Pii V. incip. Inter illa, vigesimam octavam Pauli V. inc. Eximia fidelitatis, & septuagesimam primam ejusd. inc. Universi, tit. de Auditori Camerae, in quibus sunt omnia statuta, quae ad ipsum spectant.

Auditores Rotae 12. esse debent, ad istum numerum sic redacti a Sixto IV. in const. 2. incip. Rom. Pontificis. Et ex istis unus debet esse Germanus, unus Gallus, unus Hispanus, ex corona Castell. unus Hispanus ex corona Aragoniae, unus Venetus, unus Mediolanen. unus Bononiensis, unus Ferrariensis, unus Tuscanus, & tres Romani. Auditores Rotae in eorum origine erant Cappellani Summi Pontificis, quibus etiam utebatur pro dandis responsis in variis causis, & praesertim beneficialibus ad Sedem Apostolicam deductis, & sunt plura ipsorum responsa in Decretalibus registrata. Crescentibus autem exinde causis decidendis majoribus negotiis Summi Pontifices, unum tribunal ipsorum Capellanorum exerebant pro decisione talium causarum; & cum isti nomine Papae Jure dicerent, ac veluti ejus viceserentes causas in Palatio Apostolico definirent, Auditores Sacri Palatii Apostolici sunt appellati. Et cum causae pertineturum coeperint examinari ab istis in orbem sedentibus, ex figura consensus orbicularis fuit suo tribunali, seu Auditorio nomen Rotae additum, & ipsi exinde, ut impraesentiarum, Auditores Rotae sunt communiter appellati. Vestrius in prax. Cur. Romane lib. 5. c. 17. Petra in const. 14. Joan. XXII. n. 2. & alii. Et horum Auditorum, seu Rotae Romanae decisiones sunt

sunt tantæ existimationis, quod prævalent communi opinionioni, secundum Inolan in cap. 2. de lit. cont. & Fagnan. in cap. Cum venissent, de iudicis num. 32.

58 Auditorum Rotæ jurisdictionis, auctoritatis, officium, & obligatio late statuitur à Joan. XXII. in constit. 14. incip. Ratio juris, à Martino V. in constit. 3. incip. Romani, à Sixto IV. in constit. 2. incip. Romani Pontificis; ab Innocentio VIII. in constit. 6. incip. Circumspecta, à Paulo V. in constit. 71. incip. Universi, in de Auditore Rotæ; ab Urbano VIII. in appendice Bullarum constit. 57. alias 167. incip. Exponi, & ab Innocentio XII. in constit. incip. Auditores Rotæ. Et eorum Locumententes non possunt manifestare vota sua, vel suorum Coadjutorum alicui, exceptis Locumententibus, & Coadjutoribus; nec patefacere quinam ex sociis votum dederit, vel non, sub pœna excommunicationis late sententiæ, à qua à nullo possunt absolvi, neque à summo Penitentiario, neque per illum jubileum, aut Bullam Cruciatæ, neque in anno Sancto, sed à solo Papa. Urban. VIII. in cit. constit. Exponi. Possunt vero assignare vel significare difficultates, motiva & rationes, ob quas dilata est resolutio in aliqua causa, tunc tamen nomine eorum, qui illas adducunt; Urbanus VIII. ibid. Auditorum Rotæ Adjutores, Manenses, & alii, qui sciunt tractatus, & causas, sub eadem censura tenentur celare, & nulli patefacere: Urbanus VIII. ibid. Auditores Rotæ, Locumententes, Adjutores studii, &c. tenentur prestare juramentum, & quale? Urban. VIII. ibid. & Joannes XXII. in cit. constit. Ratio juris.

62 Auditores Rotæ accipientes aliquod munus à Notariis ratione officii, scilicet quia utuntur ipsis, incurrunt excommunicationem, & tenentur ad restitutionem in duplo erogandam Pauperibus. Immo Auditores Rotæ nihil recipere possunt neque per se, neque per alium à partibus litigantibus, vel per Notarios, aut per alios pro isdem, nec etiam pro sigillo, aut rubricis, vel alio quæsito colore; Joannes XXII. in cit. constit. Ratio Juris, & Martin. V. in cit. constit. In Apostolicæ. Solent tamen ab istis recipi munera quadam solita pro festis Natalitiis, & Kalend. Augusti, quæ mittuntur à Principibus, aliisque notis dignis litigantibus, munuscula dicta ex quadam inveterata consuetudine uniformi, invariabilique fere certa quantitate in cereis, parvis panibus saccari, pullis, seu vino miti solita, ut de stylo testatur Cardin. de Luca disc. 32. n. 30. in relatione Romanæ Curie, quæ munuscula solent etiam mitti Advocatis, & Procuratoribus per litigantes, quæque uti consuevit debent bonificari Agenti causarum, ut dixit Rota in Bononiens. Expensarum 18. April. 1704. coram D. Omann. Vid. verb. Xenia.

65 Auditores Rotæ nequeunt votum proferre in causis propriis suorum Consanguineorum usque ad secundum gradum consanguinitatis, dominorum, familiarum, & ecclesiarum sui beneficii, & tunc debent exire de Rotâ;

66 Joan. XXII. in cit. constit. Ratio juris. Immo dictæ causæ modo prohibentur agitari in Rotâ. Pius IV. in constit. 44. incip. In Throno, & Paul. V. in constit. 71. incip. Universi, ibi: Causæ propria Auditorum, & eorum familiarum, ac consanguineorum, vel affinium usque ad secundum gradum Jus Canonicum computandum, non cognoscantur in Rotâ.

67 Auditores Rotæ prohibentur dare consilium, sive publicum, sive privatum, in causis pendentibus, sive introducendis in Rotâ, & si dederint debent repelli à voto ferendo, Urban. VIII. in cit. constit. Exponi. Sic etiam debent repelli à voto ferendo in causis, quas ut Advocati patrocinati sint antequam Auditores eligerentur; in jure enim prohibetur est, Advocatum in causa, quam patrocinatus fuit, iudicis munus gerere, c. Postremo de appell. Et nemo ex his 13. Cod. de Asser. & maxime quidem suadente ratione, ne, ut ibi ait Imperator, affectionis suæ, vel adulationis memor, incorrupti iudicis non possit nomen perferre. (Consuetudine leges 10. tit. 4. p. 3. 6. tit. 18. 3. 8. 10. & 15. tit. 19. lib. 2. Ord. Reg. 27. tit. 4. 18. tit. 5. 30. 1. 16. l. 2. Rec. Cast. Remis. 3. ejusd. tit. 16. 28. tit. 24. lib. 2. Ind.)

69 Auditores Rotæ habent maxima privilegia; possunt anticipatis horis recitare officium cum uno, vel pluribus familiaribus. Possunt uti altari portatili & missam ante lucem facere celebrare. Tempore Interdicti esse presentem sacris cum sex aliis personis, quæ non dederint cau-

sam Interdictio. Interdicti tempore, si moriantur, possunt tradisepulchre etiam cum pompa funerali. Tempore Quadragesimæ visitando duas ecclesias, & in Curia tempore audientia propriam capellam, Indulgentiarum stationum Urbis lucrantur. In diebus prohibitis comedere caseum, & cetera lacteina; sic etiam in diebus, in quibus prohibentur carnes, & comeduntur ova, possunt comedere carnes. Possunt habere plura beneficia, etiam si alterum sit Curatum, & alia incompatibilia. Non tenentur ad residendum beneficii, sed per alios possunt illud regere absque licentia Ordinarii. Nominare possunt amicos, consanguineos &c. pro beneficiis sibi concessis. Præferri debent aliis in his provisionibus. Bullæ pro quovis beneficio ipsorum gratis expediendi sunt pro illis. Sunt exempti à jurisdictione Ordinariarum, Legatorum &c. etiam de Latere, & aliorum, & Papæ immediate subduntur ipsi, & ipsorum bona. Eximuntur à gabellis, taxis &c. Clem. VII. in constit. 13. incip. Convenit. Habent exemptionem pro 15. vegetis vini, sive ex ripa, sive ex aliis partibus recipientur; Paul. III. in constit. 12. incip. Romani. Et alia multa Privilegia à variis Summis Pontificibus pluries concessa & confirmata, ut signanter videri possunt in constit. 3. Leonis X. incip. Sedis, in constit. 13. Clementis VII. incip. Convenit, in constit. 12. Pauli III. incip. Romani, in constit. Paul. V. incip. Universi.

Auditores Rotæ licet olim congregarentur modo in Palatio Vaticano, modo in ecclesia S. Mariæ Pacis Canonico-regularium, modo in palatio Vicecancellarii, seu in cancellaria, à Pontifice tamen Urbani VIII. ceperunt congregari, ut nunc servatur, in Vaticano, seu Curiali, prout Papa ibi degit. Hora competens suæ Congregationis est de mane, ut duret per quatuor circiter horas, & pro signo attenditur pulsatio Campanæ Tribunalis A. C. ab Innocentio XII. instituti. Auditores Rotæ missam semper audiant collegialiter in Rotâ antequam ad causarum discussionem procedant. Antequam novus Auditor in hanc congregationem, seu collegium admittatur, ultra publicum examen, quod in publicis conclusionibus probari debet juxta disposita à Martino V. in constit. inc. In Apostolicæ, debet etiam sustinere examen privatum coram Eminentissimo Vicecancellario, prout statuit Sixtus IV. in constit. 2. inc. Romani Pontificis. Rotæ jurisdictioni quoad singulos, cessat statim ac Papa moritur, & innotescit per sonum campanæ capitoline, quæ juxta morem pulsari solet, dum Papa expirat, quod evenit die 9. Dec. 1669. cum Rota jam erat congregata, & lectum erat primum memoriale, & tunc cessavit processus ad ulteriorem discussionem causarum, ut testatur Emerix Junior in dec. 18. in initio; Sed postea reperit fuit, contrarium fuisse servatum in obitu Leonis XI. apud Coccin. in annot. 48. lib. 1. dec. & in obitu Urbani VIII. apud Card. Cerrum, ut testatur idem Emerix ibid.: nam continuata fuit Rotâ usque ad expeditionem causarum; nam æquius videtur, ut sic continet Rota, quia actus inceptus legitime debet prosequi, ut recte notat, & tener Petra in constit. 14. Joannis XXII. n. 18. De primo ad ultimum Rotæ Auditores circa personas, loca, festa, causas, & alia omnia, regulari debent juxta disposita à Joan. XXII. in constit. 14. incip. Ratio Juris, à Mart. V. in constit. 3. inc. In Apostolicæ, à Sixto IV. in constit. incip. Romani Pontificis, ab Innocentio VIII. in constit. 6. incip. Circumspecta, à Paulo V. in constit. 71. incip. Universi, & Urbano VIII. in constit. 57. incip. Exponi, & ab Innoc. XII. in constit. 44. incip. Circumspecta. (Ad num. 59. verb. Secretarius.)

Auditor Generalis Camera Apostolicæ commissiones pro causis criminalibus expedire potest expensis accusatoris, sive adherentis Fisco, factis nimirum ab hoc congruo deposito pro viaticis, cibariis &c. & data fidejussione pro reliquo. Sic Bened. XIV. tom. 2. constit. 44. incip. Rerum humanarum. Deficiente autem accusatore, seu adherente, commissiones expedire nequit, sed demarcare debet inquisitiones Ordinariis ecclesiasticis locorum, seu aliis ibi existentibus in dignitate ecclesiastica constitutis. Idem ibid. Quod si expedire judicet commissiones ex Officio ab Urbe mittere, vel eas injungere iudicibus extra locum delicti existentibus, reportare tenetur commissionem specialem manu Papæ signatam, & ab Auditore

Sanc-

Sanctissimi subscriptam, sub pœna solvendi de proprio. Idem. ibid.

Auditor Papæ executionis legum à Pontifice statutarum pro tribunali Viarum peculiariter invigilare jubetur. Idem tom. 2. constit. 67. incip. Dum omnibus. Auditor Papæ tamquam Secretarius Congregationis Economicæ, examinare, & approbare debet causas mittendi commissiones criminales ex officio à tribunalibus Card. Vicarii Urbis, & A. C. Idem constit. 44. incip. Rerum humanarum.

Auditoribus Rotæ conceditur delatio rochetti per Urbem. Idem tom. 1. constit. 84. incip. Præclara. Rotæ Auditores electi habitum Advocatorum consistorialium assumere nequeunt absque licentia collegii. Idem constit. 106. incip. Iter §. 12. A Rota Romana assumi consuevit Regens Penitentiarum. Idem constit. 96. incip. In Apostolicæ §. 12.

Auditores Rotæ in Subdiaconorum officio Pontifici solemniter celebranti ministrant. Idem tom. 2. constit. 60. incip. Rerum. Eorum Decano traduntur Agni, ex quo velleribus sacra pallia conficiuntur. Idem ib. Idcirco idem deputantur ad deferenda eadem pallia coram Pontifice, cum solemnem eorum benedictionem percipit. Idem ib. (Vide verb. Archiepiscopus, art. 3. ex n. 7.)

Ad Rotæ Tribunal in secunda sententia pertinent causæ graviores, quæ in Urbe in prima instantia judicata fuerint coram Camera Auditore, vel Cardinali Vicario. Idem tom. 2. constit. 21. incip. Justitia. Item causæ graviores in partibus judicate, & per appellationem ad Curiam devolute, vel immediate, vel post alteram instantiam coram A. C. aut coram Cardinali Vicario expelluntur arbitrio appellantis. Idem ibid. In Rotæ Auditorio post primam, aut ulteriorem causæ propositionem in Turno ordinario, si suffragia æquentur, causa ipsa proponenda erit videntibus quinto, sexto, & septimo. Idem ibid. In his vero causis, quæ videntibus omnibus proponuntur, Auditor proponens suffragium ferre debet, vel non, prout aliorum suffragantium par erit vel impar; Idem ibid. Rotæ Auditorio committi nequeunt causæ Prælatiæ, vel ad Capitoli curiam spectantes, nisi de omnium partium consensu; Idem ibid. Rotæ Auditorio tamquam Prælati committi nequeunt causæ de sui natura Rotales, nequidem de partium consensu; Idem ibid.

Antiquitus inter duodecim Rotæ Auditores & diversis nationibus assumendos, locum obtinuisse Neapolitanos, refert Maria de Trib. Urb. cap. 3. n. 19. Quomodo vero suum postea locum amiserint Neapolitanos, in obscuro est.

(Circa cognitionem causarum ecclesiasticarum, tam telam judicariam admittentium, quam ex mera correctione dimanantium, repetere quæ ab Auditore inseruntur præcipue art. 4. & 5. verb. Appellatio; ibique etiam recog-

noscere addit: postea juri hispano conformes insertas; vide additionem hisp. verb. Eodem, verb. Conservatores, & verb. Forum, ubi, si recte omnia conferas, præcedens doctrina totam suam explanationem consequetur.)

AUGURIUM. Vide verb. Superstitio num. 28.

AUSPICIUM. Vide ibid. num. 29.

AURORA.

SUMMARIUM.

1 Aurora unde dicta.

2 Aurora pro diversitate mensium diverso tempore præcedit solem; & assignatur pro singulis mensibus.

3 Quomodo regulanda, & sumenda aurora pro licita Missarum celebratione?

Aurora est sic dicta, quasi avium hora; Hostiens. in cap. Dolentes 9. de celebr. Missarum n. 5. in fin. verb. Ad Diurnum concentum: Joannes Andreas ibid. n. 3. Cardin. ibidem in princip. Fagnan. ibid. num. 4. ubi notantur reprehensibile esse Prælati, & Clerici & somno non surgere ad diurnum concentum avium, ibi: Vis ad diurnum concentum avium excitantur; id est, in Aurora; nam ut ait S. Augustinus, indecens est Christiano, si radius solis ipsum in lecto dormientem inveniat; & facit textus in cap. Sunt qui arbitrantur, de panis. dist. 1. & in cap. Clericus vicium dist. 91.

Aurora pro diversitate mensium diverso tempore præcedit solem; in Martio enim circa æquinoctium præcedit solem per horam cum quadrante. In Junio circa solstitium præcedit solem per duas circiter horas cum quadrante; in Februario, & Septembri per horam, & mediam. In aliis mensibus, aliquando per duas horas, vel per unam cum tribus quadrantibus, itaque, excepto Martio, semper durat saltem per horam, & dimidiam; Aversa q. 11. scilicet 15. §. quarto, Quartus in Rubr. Missal. part. 1. tom. 15. D. 2. notat, auroræ tempus sumendum esse non mathematicè, sed moraliter, ideoque nihil peccare, qui ea hora celebrat, ut dici possit adhuc in aurora celebrasse, vel aboluisse cum aurora, ita ut saltem finis missæ attingat auroram; Suarez, Aversa, & alii. A Sacra tamen Rituum Congregatione pro licita missarum celebratione fuit sic decretum: Ubi non est aurora physice pro licita missarum celebratione attendatur ea moraliter, & pollice, quando scilicet ibi terminari solet quies, & inchoari labor juxta probatam regionum consuetudinem, 28. Sept. 1634. (Horarium ab Auditore allatum inseruit nostræ tantum Zone temperatæ.)

BAC-

Auditorem R. Nuntii Apostolici, nostris etiam temporibus in possessione cognoscendi, & in prima instantia decidendi, prout Judex ordinarius, causas tam civiles, quàm criminales regularium, ceterorumque exemptorum, permansiss, confirmandi quoque, vel revocandi, uti Judex Apostolicus, sententias ab ordinariis latis (1) pro comperto est tenendum, sed negotio tali maturè considerato, justitiam expedite administrandi ergo, à Sancta Sede ultimâ fuit jussum, ut imposterum Auditor natione Hispanus, & non aliter quam Abbreviator, haberetur pro privato omni & quacumque cognoscendi in relatis facultate: fuitque in perpetuum subrogatum tribunal de Rota de la Nunciatura Apostolica nuncupatum, & erigendum hac in villa, curiaque madridenti; cui tribunalis causæ omnes per appellationis recursum committende venient, exceptis vero assignatis; quod quidem stabilitum manet, sic fuit jussum, cum Judicibus, prout ibi; nunquæ etiam cum honoribus Regii Consilii. (*)

(1) Vid. verb. Appellatio.

(*) Guia de Forasteros: Jueces Auditores de la Nun-

ciatura de presentacion del Rey con honores de su Consejo. Vide verb. Abbreviatores.